პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

ფასი სამი შაური

ტარტაროზი

№ 84 კვირა, 23 იანვარი 1927 წ. № 84

მოხვდა... აეწვა

სპეციალური

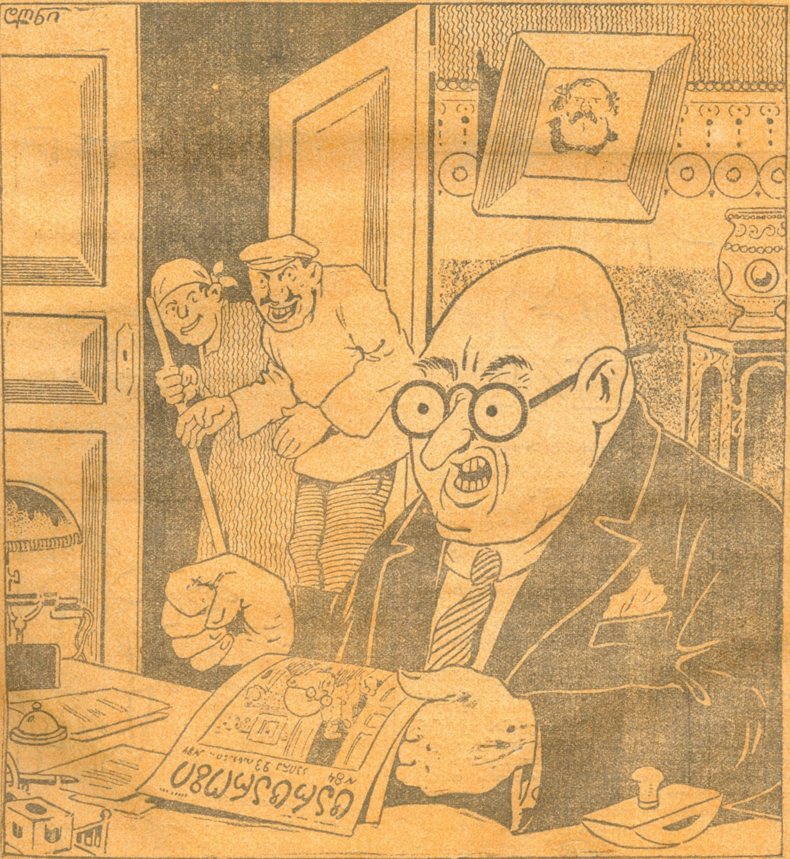

ბიუროკრატიული

ბიუროკრატი გამგე: (რომელიც დღეისწორს „ტარტაროზი"-ს № 83-ში ყველას ზრდილობიანად ეპყრობოდა „ტარტაროზი"-ს დღევანდელ ნომრის შიშით) ოჰხ! ეს რა არის!? მაინც გამომჭიმეს?!?

შიკრიკი და დამლაგებელი (ხედავენ და იცინიან): აჰა, იგი შენ... გიამოს... შეგერგოს...

დაწინაურება

დაზგის მუშა სტეფანე უროშვილი დააწინაურეს. ის დანიშნეს ერთ-ერთ წარმოებაში პასუხსაგებ თანამდებობაზე.

სტეფანე ქარხანაში შეგნებულ და მუყაით მუშად ითვლებოდა და საბჭოთა აღმშენებლობის საკითხებშიაც კარგად ერკვევა. ისე რომ ზემოხსენებულმა წარმოებამ მისი სახით საიმედო გულშემატკივარი და ბეჯითი მუშაკი შეიძინა.

მაგრამ ამ საკითხს ცოტათი სხვანაირად უყურებდა წარმოების გამგე-დირექტორი გაბრიელ ჭიანური. მისი აზრით, მუშების დაწინაურება სახელმწიფო მრეწველობის დაქვეითების მომასწავებელია:

— რა გაეგება ტლანქ მუშას ისეთი „ტონკოსტებისა“, როგორიც არის სტატისტიკა, ეკონომიკა და საერთოდ მეცნიერული მეთოდები, რაც აუცილებლად საჭიროა წარმოების აღსადგენად? მას მიეცი ურო. გაქონილი ბლუზა და დააყენე დაზგასთან, ღუმელთან, მანქანასთან. თანაც გაუწიე კარგი ხელმძღვანელობა და შეიძლება რამე გაგიკეთოს. აქ კი ათასი რთული საკითხებია გადასაწყვეტი, მათ მეცნიერულად შესასწავლად საჭიროა განათლება. ერთი სიტყვით, სპეცობა. აი, თუნდაც ეს უროშვილი ავიღოთ: დამინიშნეს დამამზადებელ განყოფილების ხელძღვანელად! მისმა აქ შემოსვლამ გადატრიალება უნდა მოშიხდინოს ცხვირი უნდა ჩაყოს ჩემს საქმეებში და დაიწყოს „ლაი-ლაი“ წარმოების გამუშურების შესახებ! ხე, ხე, ხე! პოდუმაეშ, ბოლშოი სპეც!..

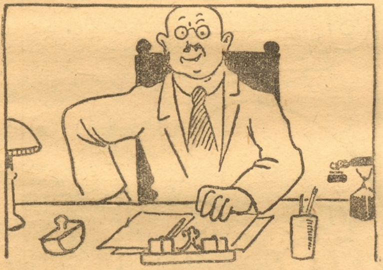

გაბრიელ ჭიანური, ფართო სავარძელში იჯდა

ასე ფიქრობდა გაბრიელ ჭიანური. ფართო სავარძელში იჯდა და უკმაყოფილოდ იჩეჩავდა მხრებს, როცა მის კარებთან მთხოვნელების ჩამწკრივებულ რიგს სტეფანეც მიემატა და შიკრიკს დაავალა ეცნობებია გამგისათვის მისი მოსვლა.

— მეითმინეთ, ამხანაგო, გამგეს არ სცალია, ნაბრძანები მაქვს ორ საათამდის არავინ შეუშვა,—დიდი სამუშავო მაქვსო.

ამ ორი საათის ლოდინში კი მთხოვნელების თვალწინ ნაწყვეტ-ნაწყვეტად მაინც გაიელვებდა ხოლმე გამგის „დიდი მუშაობის“ ნიმუშები. მაგალითად, სხვებთან ერთად სტეფანემაც კარგად დაინახა, თუ როგორი თამამი კისკისით შეგოგმანდა მის კაბინეტში მემანქანე ქალი, რომელმაც კარებში შესვლისთანავე შესძახა:

—— გავრიკი! შენს სარკეში ჩასახედად შემოველ, პრიჩოსკა უნდა გავისწორო, შენ წარმოიდგინე, შენი ნაყიდი კონტრაბანდი პუდრა და ჩულქები ნასტაიაში არა ყოფილა, აი შენ თვითონ ნახე, ხელი წამისვი ამ ლოყაზე, როგორ ჩამოდის?—ი, პრიტომ, პრატივნი ზაპახ, პანიუხაი, ესლი ნე ვერიშ!..

გასაღების ჭუჭრუტანიდან შიკრიკმა ალბათ ზოგიერთ ჩვეულ სანახაობასაც მოჰკრა თვალი, რადგან ის ცუღლუტური ღიმილით ეშმაკურად აქნევდა თავს. მაგრამ, რა იცის შიკრიკმა?

პოდუმაეშ, ბოლშოი სპეც!

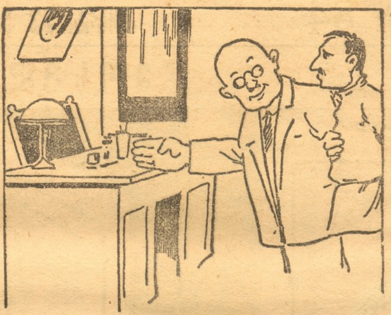

სტეფანე გაკვირვებით უცქეროდა კაბინეტის მორთულობას

„სამსახურის საქმეების“ გამო დიდხანს იმასლაათეს მემანქანე ქალმა და გამგემ, რომლის დროსაც ხშირად ისმოდა სიტყვები: სადილი „ორიანტში“, „ვიქტორია“. ოპერა და სხვა სიტყვები. ერთი სიტყვით, მაღალმეცნიერული ეკონომიურ-სტატისტიკურ-მატერიალისტური მოსაზრებანი, რასაც, გაბრიელ ჭიანურის სიტყვით, „ვერ მისწვდება“ დაზგის მუშა.

ორ საათზე ყავის მირთმევისას შიკრიკმა მოახსენა გამგეს, რომ იცდის სტეფანე უროშვილი.

— სთხოვე!

სტეფანეს შესვლას გაბრიელი ნაძალადევი ალტაცებით შეხვდა—ფეხზე ადგა და ორივე ხელი მაგრად ჩამოართვა.

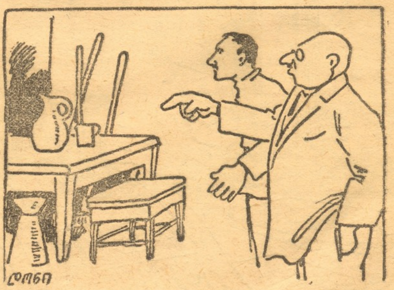

ეს ოთახი თქვენთვის დავამზადეთ.

— ძალიან მოხარული, ძალიან მოხარული ვარ, დაბრძანდით, შიკრიკს ვეტყვი, ყავას მოგიტანთ, შემდეგ კი ერთად დავათვალიეროთ ჩვენი დაწესებულება. გაგაცნობთ ყველას და ყველაფერს... გაბრიელმა ზარი დარეკა და შემოსულ შიკრიკს ყავას უკვეთავდა, მაგრამ სტეფანეს გადაჭრილი უარის შემდეგ, გასცა განკარგულება:

ეროვნული ბიბლიოთეკა

საბინაო საქმეები არ მასვენებს მე არც ძილში;
ჩაფლული ვარ, როგორც ვირთხა ბნელ სარდაფში პურის ფქვილში.
საბინაო საქმეების აქეთ გორა, იქით გორა...
თვით არა მაქვს ჩემთვის ბინა,—და სხვას მივცე მე როგორა???!!!

— გამოუცხადეთ მთხოვნელებს, რომ გადაუდებელ საქმის გამო დღეს ვერავის მივიღებ. საქმეთა მმართველს კი გადაეცით—დანიშნოს თანამშრომლების საჩქარო კრება—სერიოზული საკითხის განსახილველად.

კარიდორიდან უკმაყოფილო ბუზღუნი და საყვედური მოისმა, საიდანაც გაბრიელმა გაარჩია შემდეგი სიტყვები:—„ესაა შრომის ნაყოფიერების ასაწევად მუშაობა?“ „ბიუროკრატიზმი“, „დაუდევრობა“ და სხვა, მაგრამ ყურადღება არ მიაქცია. კარიდორში კი ასტყდა აქეთ-იქით სირბილი, ქალების კისკისი და ხმაურობა.

— უპირველეს ყოვლისა,—მიმართა ჭიანურმა სტეფანეს,—საჭიროა იცოდეთ, რომელი თანამდებობის პირი რომელ ოთახშია მოთავსებული. მაგალითად, ეს არის ჩემი კაბინეტი,—თუმცა ღარიბულადაა მოწყობილი, მაგრამ, რას იზამ, მომჭირნეობის რეჟიმია!.. ის მეორე ოთახი კი სათათბირო ოთახია, ეს სავარძლები და ნოხებიც თუმცა რამედ ღირს, მაგრამ მაინც ცოტაა და მომავალ ხარჯთაღრიცხვაში გათვალისწინებულია ახალი დგამის შეძენა ჩემი კაბინეტისათვის.

სტეფანე გაკვირვებით უცქეროდა კაბინეტის მორთულობას: რბილი და ძვირფასი სავარძლები, ნოხები, სალაფარდები, საწიგნე თაროები, უზარ-მაზარი სარკე და სხვა სამუზეუმო მოსართავები ერთმანეთს სცვლიდა. სტეფანე ძალაუნებურად შეეკითხა ჭიანურს:

— რისთვისაა საჭირო ამხელა ოთახები, ამდენი მოსართავები?

— ხე, ხე, ხე! შრომის ნაყოფიერების ასაწევად, ჩემო მეგობარო, ხომ იცით. თუ მომუშავეს პირობები ხელს არ უწყობს, შრომის ნაყოფიერებაც ეცემა. აი, როგორც ქარხანაში ხელსაწყო იარაღების გაუმჯობესებაა,—ხე, ხე, ხე! ახლა მე თქვენ გაჩვენებთ ჩემი თანაშემწის, ე. ი. საქმეთა მმართველის კაბინეტს.

აჩვენა. რა თქმა უნდა, გამგის კაბინეტთან კი სად მივიდოდა, მაგრამ მაინც ჩინებულად იყო მოწყობილი. შემდეგ ჭიანურმა ჩამოატარა სტეფანე გრძელ კარიდორში, სადაც სათითაოთ უღებდა კარებს და „აცნობდა“სტეფანეს დაწესებულებას:—ეს არის საინფორმაციო განყოფილება, ეს—ადმინისტრატიული ქვეგანყოფილება, ეს—სამნეო ნაწილის გამგის ოთახი, ეს—ჩაის ასადუღებელი და ცოცხების შესანახი ოთახი, აი იქ, გვერდზე—პალტოების დასაკიდი ოთახი, ეს კი... ჭიანურმა შეიხედა პატარა, ყუთისოდენა წვირიან და ჭერჩამომტვრეულ „ოთახში“, რომელსაც ერთი პატარა ფანჯარა ჰქონდა და ნახევრად ბნელოდა. შიგ იდგა პატარა გახრეკილი მაგიდა და ორი „ტაბურეტი“. კუთხეში კი დირეზე—პატარა ნავთის ლამპა იდგა.

— ეს ოთახი თქვენთვის დავამზადეთ. ამ მაგიდაზე ქალალდებს გადაგიფარებენ და მოგიტანენ აგრეთვე საჭირო დავთრებსა და სთვლელს. თუმცა ცოტათი პატარაა, მაგრამ, ხომ იცით, ბინების სივიწროვეა,—თუ სიბნელე იქნება, მაგ ლამპას აანთებთ. ელექტრონის გამოყვანა გვინდოდა, მაგრამ ძვირად ჯდებოდა,—მომჭირნეობის რეჟიმია, ყაირათი გვმართებს. ჰო, მართლა, ამ ელექტრონზე მომაგონდა... ჭიანურმა დაუძახა სამნეო ნაწილის გამგეს და მისცა „დაკვრითი“ დავალება:

— ჩემს კაბინეტში ლიუსტრა კარგად ვერ ანათებს, ნამეტანი უშნოც არის. საჭიროა გამოსცვალოთ,—გამოართვით მოლარეს საჭირო ფული და ტ. ე. მ. ს.-ის მაღაზიაში შეიძინე ერთი დიდი ლიუსტრა.—ამის შემდეგ კვლავ სტეფანეს მიუბრუნდა:

— მაშ ასე, დღეიდან თქვენც ჩვენი ოჯახის წევრი ხართ,—ხე, ხე, ხე! ახლა წამოდით და გაგაცნობთ ჩვენს თანამშრომლებს, საგანგებო კრება თქვენთვის დავნიშნე.

სტეფანე ანგარიშ მიუცემლად გაჰყვა. ჭიანურმა ის წარუდგინა საერთო კრებას და თანამშრომლებს მიმართა „ცეცხლოვანი“ სიტყვით, რომელიც ასე დაათავა:

— იმედი უნდა ვიქონიოთ, რომ ჩვენი დაწინაურებული ამხანაგი ჩვენთან ერთად ჩაებმება საალმშენებლო მუშაობაში და ხელს შეგვიწყობს შრომის ნაყოფიერების აწევისა და ბიუროკრატიზმთან ბრძოლის საქმეში.

სტეფანემ კი თავის მოკლე და მჭრელი საპასუხო სიტყვა ასე დაათავა:

— დარწმუნებული ბრძანდებოდეთ,—იმედს არ გაგიცრუებთ, როგორც აქამდე, ისე ამას იქითაც, მთელის ძალღონით ვიმუშავებ შრომის ნაყოფიერების ასაწევად, ხოლო, რაც შეეხება ბიუროკრატიზმთან ბრძოლას, ამას კი თქვენგან დავიწყებ!

კრება მქუხარე ტაშით შეხვდა სტეფანეს.

გაბრიელ ჭიანური კი გაშტერებული დარჩა და თითებით ჟილეტის ღილების თვლა დაიწყო.

ჩახმახი.

სანამ პეტრე მოვიდოდა, პავლეს ტყავი გააძვრესო

საჩქაროდ

თბილისის № უწყების სამეურნეო განყოფილებას

მაქვს პატივი მოგახსენოთ, რომ გუშინ უბედური შემთხვევით გამოწვეულმა სტიქიამ კინაღამ ჩანთქა ჩვენი წამოწყება, რაც დაწვრილებით აღწერილია ამასთან ერთად დართულ აქტში. ვინაიდან ჩვენი წამოწყება განსაკუთრებული ხასიათისაა, მოსალოდნელია კვლავ განმეორდეს ასეთი უბედურება, ამიტომ გთხოვთ, რათა ამას წინად მოთხოვნილი გამაფრთხილებელი ხელსაწყოები და ცეცხლის ბალონები საჩქაროდ იქნას გადმოგზავნილი.

დანართი: მოხსენებული აქტი.

წამოწყების გამგე **ალფა.**
თანაშემწე **ომეგა.**

12 მარტი 1926 წ.
№ 123
ქ. ახალბარი.

საჩქაროდ.

თბილისის № უწყების სამეურნეო განყოფილებას

ა. წ. 12 მარტის თარიღით № 123 ჩემს მიერ გამოგზავნილი იყო მომართვა, რომელშიდაც ვითხოვდი გამაფრთხილებელ ხელსაწყოების და ცეცხლის საქრობ ბალონების საჩქაროდ გამოგზავნას. მიუხედავად იმისა, რომ მომართვა გამოგზავნილია ერთი თვის უკან, არც პასუხი და არც მოთხოვნილი საგნები ჩვენ არ მიგვიღია.

გთხოვთ, რათა აღნიშნული საგნები საჩქაროდ გამოგვეგზავნოს, წინააღმდეგ შემთხვევაში პასუხისმგებლობას თავიდან ვიხსნით.

წამოწყების გამგე **ალფა.**
თანაშემწე **ომეგა.**

15 აპრილი 1926 წ.
№ 214
ქ. ახალბარი.

ახალბარის წამოწყების გამგეს

თანახმად თქვენი მომართვისა 15 აპრ. № 214 გატყობინებთ, რომ როგორც მთავარ საწყობიდან მიღებულ ცნობებიდან გამოირკვა, თქვენს მიერ მოთხოვნილი ცეცხლის გამძლე ჭურჭლეულობა საწყობში არ აღმოჩნდა. არის მხოლოდ ბროლის „გრაფინკა“, ასეთივე „პადნოსით“ და ცალი ჭიქა, რომლებიც აქ კაბინეტისათვის არ გამოდგა და სწორედ შესაფერისია თქვენთვის. უკეთესის შეძენას, მომჭირნეობის რეჟიმის გამო, წარმოება თქვენთვის ვერ იკისრებს. მიტომ წინადადებე გეძლევათ დაკმაყოფილდეთ ამით. ამასთან ერთად გეგზავნებათ აღნიშნული საგნები

უფროსი **იქსი.**
საქმისმწარმოებელი **იგრეკი.**

9 ივნისი 1926 წ.
№ 9158913/54789
ქ. თბილისი.

თბილისის № უწყების სამეურნეო განყოფილებას

თანახმად თქვენი მომართვისა 9 ივნ. 9158913/54789. მოგახსენებთ, რომ თქვენ'ს მიერ გამოგზავნილი გრაფინკა, პადნოსი და ჭიქა მივიღეთ. უკეთ რომ ვთქვათ, მივიღეთ მათი ნამსხვრევები. ამასთან ერთად გაუწყებთ, რომ აღნიშნული საგნები ჩვენ სრულებითაც არ მოგვითხოვნია და რითი იყო გამოწვეული მათი გამოგზავნა, ჩვენთვის გაუგებარია. გიგზავნით რა თქვენს მიერ გამოგზავნილ საგნების ნამსხვრევებს, გთხოვთ დამოგვიგზავნოთ ცეცხლის გამაფრთხილებელი ხელსაწყოები და ბალონები.

წამოწყების გამგე **ალფა.**
თანაშემწე **ომეგა.**

15 ივნისი 1926 წ.
№ 270
ქ. ახალბარი.

სურათი, რომელიც უწარწეროდაც მეტყველია და ყველაფრის მთქმელი.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ახალბარის წამოწყების გამგეს

თქვენი მომართვა 15 ივნ. № 217 ნათლად ამტკიცებს, თუ რა საშინელი არევ-დარევაა თქვენს წამოწყებაში. წინადადება გეძლევათ, დამტვრეული ჭურჭლეულობის საფასური, სახელდობრ 20 მ. და 27 კ. დაუყოვნებლივ შემოტანოთ სალაროში, წინააღმდეგ შემთხვევაში საქმე გადაეცემა სასამართლოს და თქვენც გადაყენებული იქნებით სამსახურიდან. გარდა ამისა ჩვენთვის სრულებით გამოურკვეველია, თუ რა ბალონებზე და გამაფრთხილებელ ხელსაწყოებზეა ლაპარაკი. გევალებათ დაუყოვნებლივ გამოგზავნოთ ამის შესახებ დაწვრილებითი და დასაბუთებული ცნობები და საერთოდ გეძლევათ სასტიკი საყვედური მიწერ-მოწერის გაჭიანურების ნიადაგზე.

უფროსი **იქსი.**

საქმისმწარმოებელი **იგრეკი.**

20 ოქტომბერი 1926 წ.
№ 151789170/70580
ქ. თბილისი

საჩქაროდ.

თბილისის № უწყების სამეურნეო განყოფილებას

თანახმად თქვენი მოწერილობისა 20 ოქტ. 151789170/70580 პატივი მაქვს მოგახსენოთ, რომ ახალბარის წამოწყება საფრთხეშია. ყოველ წუთში მოსალოდნელია უბედურება. ამის შესახებ ყველა დაწვრილებით ცნობები მოყვანილი იყო ჩემს მიერ გამოგზავნილ მომართვასთან 12 მარტ. № 123 დართულ აქტში, რომლის ასლს ამასთან ერთად გირდგენთ. რაც შეეხება დამტვრეულ ჭურჭლეულობის საფასურის 20 მ. და 27 კ. გადახდას, გატყობინებთ, რომ ჭურჭლეულობა ჩვენ მიერ მიღებულ იქნა დამტვრეულ მდგომარეობაში და ამაში, როგორც მე, ისე სხვა ჩემს თანამშრომლებს არავითარი დანაშაული არ მიუძღვისთ. კვლავ გთხოვთ ხელსაწყოების და ბალონების საჩქაროდ გამოგზავნას.

დანართი: აქტის ასლი..

წამოწყების გამგე **ალფა.**
თანაშემწე **ომეგა.**

2 ნოემბერი 1926 წ.
№ 301
ქ. ახალბარი.

იმას, რომ არა მუშა კი თავისი მოთხოვნილება მთავ- კონფერენ- წევრებით გერმანიის მოღვაწეო- მთავრობა გამოიყენეს რათა მა- თი მუშათა საშუალება პრაქტიკუ-

ლითაც ჩადენილია ბოროტმოქმედება. ბოროტმოქმედი დაპატიმრებულია

—

ცეცხლი ქ. ახალბარში

20 დეკემბერს, დღის 12 საათზე ცეცხლი გაუჩნდა ახალბარის შედარებით ერთ დიდ წარმოებას. მიუხედავად მუშების და ადმინისტრაციის ენერგიული ზომებისა, ცეცხლის ჩაქრობა შეუძლებელი გახდა. ქარხანა დაიწვა სრულებით. არის ადამიანის მსხვერპლიც. ზარალი დიდია.

—

მადის და ში დიდი პირველი ბი დაპა დადგენი მის შესა ბაში ნათ და ქონდა სასა:ართ სამი დეპუ ისინი კი ლი აილო „კურიერ და უფლე რეში და

საჩქაროდ.

ახალბარის წამოწყების გამგეს

თანახმად თქვენი მომართვისა 1 დეკემბ. № 301 გამაფრთხილებელი ხელსაწყოები და ცეცხლის საქრობი ბალონები გეგზავნებათ დღესვე. ამასთან ერთად გეძლევათ სასტიკი წინადადება, რათა დამტვრეულ ჭურჭლეულობის საფასური 20 მ. და 27 კაპ. დღესვე გადმოგზავნოთ თბილისის სალაროში, წინააღმდეგ შემთხვევაში მოხსნილი იქნებით წარმოებიდან და დაპატიმრებული.

უფროსი **იქსი.**

საქმისმწარმოებელი **იგრეკი.**

4 იანვარი 1927 წ.
№2678903457/112345
ქ. თბილისი.

ცნობები მოკრიბა და გამოქვეყნა
სინემატო-მ.

ყველგან და ყოველთვის

ანუ ბიუროკრატი... თავის კაბინეტში

ხა-ხა-ხა-ხა... ყველას მე გავაძრე ხაქა.
არხეინად ვზივარ აქაც, როგორაც იქა.
ორი კაბინეტი მაქვს და კიდეც შინდა.
აქ წამოვალ, თუკი ყოფნა იქ მომწყინდა.
დავჯდები და ხანამ დავისვენებ აქ მე,—
თავისთავად იქ ხომ გაკეთდება საქმე?!

„აშიპკა“

(ქუჩაში გეო ხვდება აკოფას და მხიარულად შესძახებს)

გეო—ბარილუს აკოფჯან, ბარილუს. გაიგე ხაბარი?

აკოფა—ჰა, რა ხაბარია, ვაჟიშვილი ხომ არ მაგმატებია ამ სიბერის დროსა?

გეო—რის ვაჟიშვილი, რის ფლანი. იფრო მეტია, იფრო სურიოზნი რამეა დალგაჟდანი რადოსტია. ჰო, მართლა, მე კინალამ დამავიწყდა, რომ შენ ახალ მოდნი კამუნისტი ხარ, იმათ პლატფორმაზე შამდგარხარ რალა, საჩუსტვია უშვრები და ჰამაც პარტიაში გინდა შახვიდე. ახარ მართალია. პარტიაში არ შაგიშვეს, ჰამა გარედან მაგათი ხარე გიჭერია რალა, მითომ და რა არი ახალი ვეიანიის კაცა ხარ, მარაქაში ერევი, ბუნტოვჩიკოფ შენცა. ეე, მუთა ტო, ახარ შენი თითილბაზობა მაგათაც გაიგეს და, ანგარიში ქნეს—ასმა აკოფა ჩვენი ხარე იმიტო იჭერს, რომ რაც ჩასტნი სობსტვენია ჩამოვართვით, მითომ უკან წაიღოსო. შენი ნათქომია რალა. ტარტაროზში ფეჩატნათ ჩაგიგდია.

ეგ არი რალა, ამწვანდა პაპას ბოსტანი, მითომ ისეთი უმნი რამე გამოხველ, რომ მაგისთანა საკენკით ბალშევიკების მოტყუება მოინდომე. თუო, მე საჩუსტვია აგიზამთო, პლატფორმაზე დავდგები—რიჟი პამაგაი გაგიხდებითო რალა და თქვენ კი რაც ჩამამართვით აბრატნი მიყავითო. ახარ იმიტო იყო რომა ოქროს ბლუდზე დაგილაგეს ყველაფერი—აკოფჯან, აჰა მიირთვი, ოღონდ ღრძილებში ძვალი კი არ შაგერჭოსო?!

აკოფა—ახარ, რა ჰაკარაკზე ამდგარხარ? ჩემი პლატფორმაზე დადგომა რაზუმნი შაგია, შენ იმას ვერ მიხვდები, შენ თავით არა ფიქროფ, ძველი აჭკებით უყურეფ ცხოვრებასა: შენი ანგარიში ჯიბეა, ჩოთქია, იგოისცკი სტრემლენიაა. მე მაგაზე დიდი ხანია, ხელი ავიღე, რაზუმენია ვქენი, ვნახე მაგათი მარიფათი, თავით ვიფიქრე და უბეჟდენია გავაკეთე თუ ჰუზურში ახრიზამანი მაგათია შადექ აკოფ, შადექ პლატფორმაზე—ყველა გზები აქეთ მიდის, შენც სწორეთ იარე, ხრამში არ ჩავარდე, თოლ, ვა ცუდი ვქენი? ნახე რალა, თელი მილეთი მაგათ პლატფორმაზე შამდგარა, ერთაათ ბუნტობენ, ერთაათ სტრაიტელსტვო აკეთებენ. ჰამა, ამას შენ როგორ მიხვდები, თავი ცვეტნოი კაპუსტას მიგიგავს. შენ სხვა თქვი, შენი სურიოზნი ხაბარი გამაგებინე, ამოხმი რალა, დაიწყე.

გეო—ჰო, იმას გებნებოდი. მაშ არ შაგიტყვია? ასმა ვაენი უნდა იყოსო.

აკოფა—ეეჰ, ჰაკარაკ. მიხოსი ტო, ახარ ჭორების ზანდუკი ნუ გახსენი და! რის ვაენი, რის ბოზბაში, ყველა გვცნობს და იძახიან თუ ასმა უსავეცკოთ ჩვენ ვერ გავძლებთ, ჰაა, დაკა ხელი—შავრიგდეთო, ჰამა ჩვენ არ ვჩქარობთ: ჯერ გვეხვეწონ, სარფა მეტი იქნება.

გეო— ვა, გიჟეს? მე ჩემი ყურით გამიგონია თითონ სტარში ბალშევიკმა თქო თუ, დიდი ვაენი უნდა ვქნათო, ეს კი აქ მებნება თუ ჭორიაო. ვა ბნელა? მკითხე რალა, პადრობნათ გითხრა:

აკოფა—ჰაა, დაუკარ!

გეო—ფითოევის ტრიატიხო იცი? აი, იქ პარტინი ზასედანია ქნეს, სულ დიდი, გლავნი ბალშევიკები იყვნენ. მეც სლუჩაინათ დავესწარი: ბუფეჩიკ იაგორას ლიმონათის ბოთლიკები შაუტანე რალა, და კარებიდან ტაინათ შავიხედე. ის ერთი. სულ დიდი ბალშევიკი, რომელიც არ იყო, იმან დიდი რეჩი ამობდა თუ: ტავარიშჩი, მი დოლჟნა აბიავიტ ბეზპაშჩადნი ვაინა ბიუროკრატიზმაო, ეს ბურჟუაზნი სენია და უნდა სავსემათ მოვსპოთო, ყველანი პოსტზე უნდა ვიყოთო და კაპიტალიზმს ნება არ უნდა მივცეთ, რომა ჩვენში იმან თავისი ასტატკა ქნასო. მართალია ბიუროკრატიზმი სილნი ვრაგია, ჰამა ჩვენც მაგრათ უნდა დავხდეთო. ამ ომში უნდა ჩვენ გავიმარჯოთო.

ვა, რას იცინი ბემურაზ? გებნები ჩემი ყურით გამიგონია მეთქი.

აკოფა—(სიცილით) მერე? გაგიხარდა?

გეო—ვა. გამიხარდა რომელია? რა დაგიმალო ცა გამეხსნა, კრილატი გავხდი, გულში იმედმა გამიჩუჩუნა და ზაკლუჩენიებიც გავაკეთე. ვამოფ თუ: ეს ბიუროკრატიზმი ამერიკაა, კაპიტალიზმიც ალბათ ანგლია იქნება, რახან იმათ ომს უცხადებენ, ჰუზურში არა რომ პასლესტვიაც იასნია: იმათი გამარჯვება ნეპრემენი საქმეა, მთელი ტეხნიჩესკი ნაუკა იმათ ხელშია, ზარბაზნებ, ბომბები, პულეემტრი, რამე. ზნაჩიტ. საქმე ალჩუს მოდის. ჩვენი ჰამქრის მასკვლავი ამოსულა და ჩემი იმენიები ისევ ჩემს ხელში ჩავარდება მეთქი. ახარ რამტოლიც მეტი ვიფიქროფ, იმტელი უბეჟდენია მოდის რალა, ყველაფერს ჩოთქში ვაგდეფ. შენ კი იძახი თუო, ცვეტნოვი კაპუსტა ხარო, ახარ მაგასაც მალე ვნახავთ კაპუსტა ვიქნები თუ მარკოვი. შენ ის მითხარ როგორ გუნებაზე დაგაყენა ამ ხაბარმა? ჰაა, დაბრავოლცათ არ მიდიხარ?

აკოფა—ალხეინათ!

გეო—ვა, რა ბუზუსტრაშნი რამე გამხდარხარ, ახმახ, შენ იმათ ეომები? ისე შამფურივით აგაგებენ შტიკაზე, რომ სულ კიშკები წინ დაგილაგონ მააშ!

აკოფა— (სიცილით) იცი რა გითხრა გეოჯან? შენ მართლა გამოთაყვანებულხარ, წიწილასავით სიზმარში ფეტვი მოგლანდებია და ისეთ აშიპკაში ვარდები, რომ ფას ყველა შენი სმეშნოი პრიკლუჩენიები. ახარ ბემურაზ, თუ არ იცი იკითხე, შაიტყვე, სლავარში ჩიახედე შარაქაში ჩავარდი: ბიუროკრატიზმი ამერიკა და ანგლია კი არ

„ბრძოლის ველი“

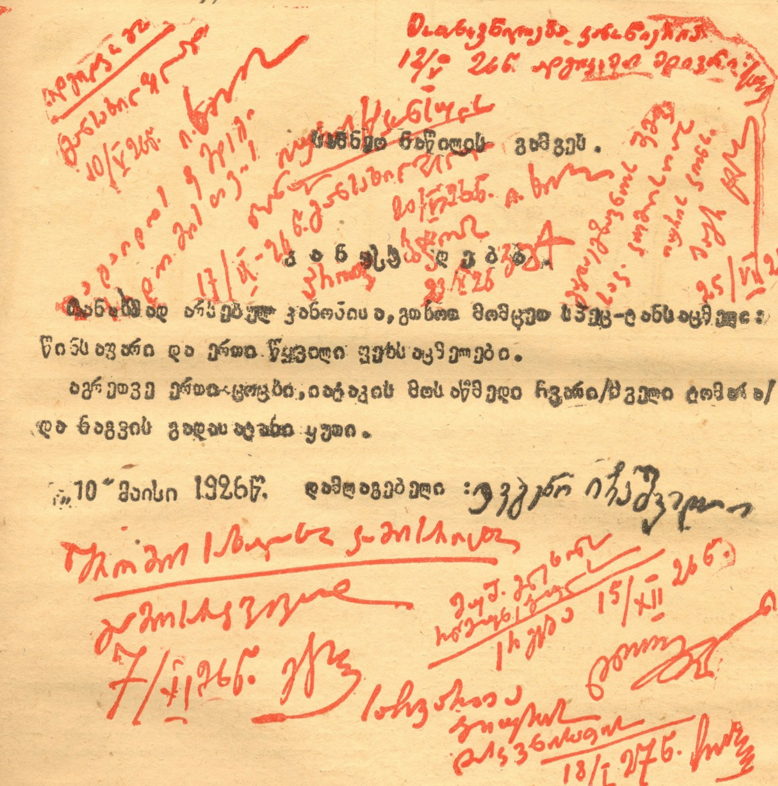

[illegible] გამგეს.

განცხადება.

[illegible] ფეხსაცმელები.

[illegible] ნაგვის გადასაყრელი ყუთი.

„10“ მაისი 1926წ. დამლაგებელი: [illegible]

(ეს განცხადება შემთხვევით ჩაუვარდა ტარტაროზს ხელში და აქვეყნებს, როგორც ბიუროკრატიზმის ნიმუშს. განცხადება მიცემულია 1926 წ. 10 მაისს. ახლაც კიდევ მსვლელობაშია ეს საქმე. უახლოესი რეზოლუცია აღნიშნულია 1927 წ. 18 იანვარს).

არის, ის ძველი ჩინოვნიკური ჩვეულებებია, დაუდევრობაა, გულგრილობაა, სამსახურში ორგულობა, საქმეების გაჭიანურებაა. ამისთანა რამეებს რაბოჩი გასუდარსტვა არ უშვებს, ასმა ხალხის საზარალოაო, ასეთ ჩინოვნიკებს ბალშევიკები ებრძვიან, ასობენათ ამ ბოლო დროს ბესპაჩადნი ომს უცხადებენ და ზნაჩიტ, რომ გაიმარჯვებენ კიდეც. ახარ შენ რომ სიტყვები გაგიგონია ამერიკანცკი ვაენი კი არ არის, ეს ფიგურალნი ვირაჟენიაა, ხარაქტერნი გამოთქმაა. ლოზუნგია. ვა, რაზუმეიცა, რომ მეც დაბრავოლცათ წავალ და ვეომები ბიუროკრატებს, შენისთანა ლიპიანებს. ჰაა, ფერ-ფური ნუ მიგდის პაშჩადა არ იქნება. შენც ბიუროკრატი ხარ, და ესვე ფარსადანს ტილიფონში დაუკრამ და ვეტყვი, რომ ჩაგაგდოს ტარტაროზის სპეციალნი ნუმერში, ამ კარტიჭკით კი ჩეკაც ადვილად გიპოვნის და ჩემისთანა დაბრავოლცებიცა.

ბეღ.—(მკვდრის ფერი ადგება, ენა ებმის და შიშით და დარცხვენით ლუღლუღებს) აკოფჯან, ახარ ჩემა მზემ მიხუმრია, ვთქვი თუ ამ დილა-ჰუზმოზე ერთი ზაბავნი შტუკას ვქნამ მეთქი, გავაცინეფ მეთქი რაღა აკოფას, მართალია ახალი უბეჟდენიის კაცი გახდა, ჰამა ჩვენი ჯიგარი კიდევ ექნება მეთქი. თუ ძველი პურმარილი გწამს, თუ საქმე მართლა ასეა, ნურავის ეტყვი თუ მეც ბიუროკრატი ვარ. ნურც ფარსადანის პირში ჩამაგდეფ, მიმიქარია, რაღა აშიპკა მიქნია, იზვინენია მიყავი. (თან გარბის და თავისთვის ბუზღუნებს:) კდევ თაფლში ჩამიფურთხეს რაღა, კოვზი ისემეში ჩამივარდა.

აკოფა—დერეჟი ემუ, ნე პუსკაიტ, ბიუროკრატ, სპეციალნი ნუმერ ტარტაროზ ნუჟნა ბრასაიტ.

ფარსადან.

როგორ მუშაობს

მემანქანე პრაქტიკანტკა

მემანქანე მეორე ხარისხისა

მემანქანე პირველი ხარისხისა.

გულწრფელი რჩევა

— ჰოო, გამარჯობა შენი პლატონ.—მიესალმა ბენო პლატონს, მხარზე ხელი დაჰკრა და ხელი ჩამოართვა.

პლატონი შრომის ბირჟიდან მოდიოდა და ცუდ ხასიათზე იყო.

ჩვენ ზედმეტად მიგვაჩნია იმისი თქმა, თუ რატომ იყო შრომის ბირჟიდან მომავალი პლატონი ცუდ ხასიათზე; ვფიქრობთ—ამას ყველა მიხვდება... ჩვენ მხოლოდ იმას ვიტყვით, რომ თავისი კავშირის სექციამ იგი დღესაც ვერ გაგზავნა სამუშაოზე.

ვინ იცის: შეიძლება ესეც იყო მიზეზი მისი დაღვრემილობისა, მაგრამ ასეთი უარით ხომ იგი არა ერთხელ გამოუსტუმრებიათ შრომის ბირჟიდან. არა, აქ რაღაც სხვა მიზეზი უნდა იყოს...

მაგრამ ჩვენ არ გვაინტერესებს ეს მიზეზი. ჩვენ გვირჩევნია ყური დავუგდოთ პლატონის და ბენოს საუბარს:

ბენო: კაცო, კიდევ ბირჟაში დადიხარ და კიდევ უმუშევრად ხარ?

პლატონი: რა ვქნა, ძმაო, რა!?. შენსავით ბედი არა მაქვს და რა უნდა ვქნა? შენ, მგონი, ერთი კვირა არც კი გივლია ბირჟაში,—უცბად მოგცეს სამსახური; მე კი დღეისწორს ორი წელიწადი შემისრულდა რაც იქ დავდივარ. რიგში დგომით გვერდების ძვლები ჩამტვრეული მაქვს.

ბენო: იუბილე არ გადაგიხდია? ხა-ხა-ხა-ხა.

პლატონი: იუბილე შრომის ბირჟამ უნდა გადამიხადოს; მგონი ჩემსავით დიდ სტაჟიანი უმუშევარი სხვა არ ეყოლება. ესეც ჩემი ბედი. **„თუ კაცსა ბედი არა აქვს, გახტანჯავს წუთი სოფელი“**. ალბად ასე იტყოდა დავით გურამიშვილი რომ ახლა ცოცხალი იყოს და ჩემს მდგომარეობას იცნობდეს.

ბენო: ბედი რა შუაშია აქ?

პლატონი: ბედია მა რა ოხრობაა აბა! ამდენი ხანია ერთი სამსახური ვერ ვიშოვე; შენ კი ხომ გახსოვს როგორ მალე მოხდა სამსახურში და ისიც ასეთში!

ბენო: მერმე-და შენ გგონია, რომ მე შრომის ბირჟამ მიშოვნა სამსახური?.. ხა-ხა-ხა-ხა... ოი, წმიდაო გულუბრყვილობავ... ჩემო პლატონ, შენ თუ შრომის ბირჟას უცადე თუ როდის გიშოვნის იგი სამსახურს,—ისე მოკვდები, რომ სამსახური არ გეღირსება. მონახე **„კაბიანი“** სამსახურიც გაჩნდება შენთვის.

პლატონი: მაშ შრომის ბირჟა რა მაქნისია?

ბენო: ერთი შენც დაიწყე რაღა. ის არ სჯობია, რომ ჯერ სამსახურში მიგიღონ და გაგატარონ და მერე ფორმალობის დაცვის მიზნით, ბირჟაში ქაღალდი გაგატანონ და ბირჟამ ერთდა იმავე დღეს კიდეც აგიყვანოს აღრიცხვაზე და კიდეც გაგზავნოს სამსახურში? დიახ! ერთსა და იმავე დროს ჩაეწერაც ხდება და სამსახურში გაგზავნაც.

პლატონი: სად ჯანაბაში უნდა ვიშოვო „კაბიანი“, როცა უმუშევარი ვარ და ერთი ლამაზი ქალი არ მიცნობს?

ბენო: ნაცნობობა საჭიროა.

პლატონი: ამ ბირჟაში ყველა ჩემსავით საცოდავები დადიან, სხვაგან მე არ დავდივარ და როგორ უნდა მყავდეს ნაცნობობა?! სამსახურში რომ ვიყო, ნაცნობობაც მექნებოდა და ლამაზ პროტექტორშასაც ვიშოვნიდი.

ბენო: სამსახურში რომ, იყო, მაშინ არც პროტექცია დაგჭირდებოდა!

პლატონი: მაგიც მართალია... მაშ საშველი აღარ მქონებია, და ის არის!

ბენო: რა ვიცი რა? შენი საქმე შენ უფრო იცი. მე გეუბნები ჩემი გამოცდილებიდან, რომ შრომის ბირჟიდან ხეირს ნუ გამოელი. იშოვნე ვინმე ლამაზი ქალი პროტექტორშათ და სამსახურში ხელად ამოჰყოფ თავს... უკაცრავათ... მშვიდობით, მეხუთე ნომერი ტრამვაი მოდის და მეჩქარება...

მიდიოდა პლატონი და როცა ლამაზი ქალი შეხვდებოდა ქუჩაში, გაჩერდებოდა, უცქეროდა და ფიქრობდა:

— ნეტავი ჩემი ნაცნობი იყოს... ნეტავი ჩემი პროტექტორშა იყოს... რა ბედნიერია ის, ვისიც პროტექტორშა ხარ... ვინ იცის, იქნებ ეხლა მიდის რომელიმე გამგესთან, რომ თავისი ნაცნობი სამსახურში მოაწყოს... საწყალი ჩვენი ბირჟა; რას გახდება იგი ამდენ ლამაზ ქალების წინაალმდეგ? ცხადია ვერაფერს; ამიტომაც არის. რომ საშველი არ დამადგა... ნეტავი ის ლამაზი ქალი, ეგერ რომ მიდის, ჩემი ცოლი იყოს,—ხელად ვიშოვნიდი სამსახურს; განა რომელიმე „დიდი კაცი“ უარს ეტყვს მაგას რამეზე?! არც დასაძრახია ისინიც, ვინაც ასეთ ლამაზებს პატივს სცემენ და მათ ნაცნობებს სამსახურში აწყობენ... ჰო, ნეტავი ჩემი ცოლი იყოს-მეთქი... მარა განა მასეთი ლამაზი ქალი გამჰყვება ცოლად ჩემისთანა საცოდავს? ჰმ! ჩემო სულელო თავო და ჩემო ამხანაგო პლატონ... არა გაქვს საშველი...

მაგრამ აჰა, დედა ეტირება მგონი ყველას... ისევ მოუვა ჩვენს ბირჟას პატივი და ღირსება... ბრძოლა, ბრძოლა ბიუროკრატიზმს—პროტექციონიზმს.. გავსძლებ, გავსძლებ და პროტექციით სამსახურში არ ჩავდგები...

გაცვეთილი ხელები პირზე მიიდო და ამონასუნთქი ორთქლით თბობა დაუწყო.

ჰინჰარი.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

იგივე!

მიცვალებული ბიუროკრატი (სამოთხის ღმერთის კაბინეტის კარების წინ) აი ეხლა კი მივხვდი, თუ რა ცუდი ყოფილა ბიუროკრატიზმი... მეც ასე მეწერა კაბინეტის კარებზე.

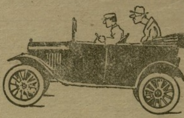

ხანამ თანამდებობა ამ კაცს მქონდა პატარა,—
იგი „ფორდ“-მა ატარა.

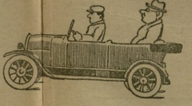

როცა გამგედ დანიშნეს,—ის გადაჯდა „ფიატ“-ში...
დადიოდა ავტოთი... კლაბში და თეატრში...

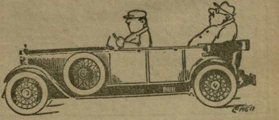

და შემდეგ კი როდესაც გახდა ის თავმჯდომარე,—
„მერსედეს“-ით ხეირნობს... მუდამ შიგ არის მჯდომარე.

დავიწყება

ვორონცოვი: ნეტავი კიდევ რამდენხანს მომიწევს ცდა, მინამ ჩემს ალაგას დავინახავდე იმას, ვისი მიზეზითაც უკვე რამდენიმე წელიწადია რაც ძირს ჩამომაგდეს.

საფუძვლიანი შიში

— რა გვეშველება! ახალი გამგე დაუნიშნავთ ჩვენთვის... იგი მოვა და ყველას დაგვითხოვს თანდათანობით და ჩვენს ალაგას თავის ნაცნობებს და ნათესავებს მიიღებს.

„№ 84“

(წერილი ბათომიდან)

— დასწყევლოს ეშმაკმა! რას არ მოიგონებენ ეგ ოჯახ დაქცეულები?! დღე-ღამ შიში როგორ უნდა იყო კაცი? სთქვა თავისთვის ალფესიმ და „ტარტაროზის“ № 82 გაბრაზებით გადაისროლა კალათში.

აგერ სამი წელია ალფესი საქმეთა მმართველია ამ დარგში და ერთხელაც არავის კალამს არ აგებია. მართალია მითქმა-მოთქმა კი იყო, ერთხელ მუშ-გლეხინმაც მიაქცია მას ყურადღება, მაგრამ ეს ყველა საიდუმლოდ მოხდა „ტარტაროზს“ კი არა, გაზეთის მეოთხე გვერდსაც არაფერი უთქვამს მის შესახებ.

— როგორმე თავი უნდა შევიკავო, იმ ორ კვირას ყველასთან უნდა გამოვიცვალო, როგორმე უნდა ავიცდინო „ტარტაროზის“ რისხვა, თორემ, შენი მტერია გლახათ მომდგებიან—გაიფიქრა ალფესიმ და საქმეებს სინჯვა დაუწყო.

— ამხანაგო საქმეთა მმართველო, ამ საწყალ ქალს საჩივარი ჰქონდა ერთ კაცთან; საქმე აქ არის გადმოგზავნილი: თუ შეიძლება მოგვეცით პასუხი რა მდგომარეობაში იმყოფება საქმე,—შეეკითხა ერთი პატარა ტანის ქალი ალფესის, რომელსაც გვერდით შავებში შემოსილი ბავშიანი ქალი ედგა. ალფესიმ უკმაყოფილო სახით ახედა მოსულებს, რაღაც ერ დაუჯდა მათი ფიზიანომია და თავი უხმოდ ჩაღუნა.

— ამხანაგო თუ შეიძლება გავიგოთ? კიდევ შეეკითხა მოსული.

— გითხარი რომ არ მოსულა მაგის საქმე მეთქი!—წყრომით უპასუხა ალფესიმ.

— არაფერიც არ გითქვამს ამხანაგო. მაგრამ ესეც რომ არ იყოს ჩვენ ვიცით რომ საქმე აქ არის მოსული,—უფრო თამამად უთხრა მოსულმა.

— მე თქვენ გეუბნებით: არ მოსულა მეთქი; მომცილდით!—ისეთი ხმით შეჰყვირა ალფესიმ, რომ ქალები შეკრთენ... და გარედ გავიდენ.

— არა დღეს ცუდად მოვექეცი იმ ქალებს. მჯონი!? თავი რომ ვერ შევიკავე. მაინც ის ქალი რომ არ მომეშვა? ამხანაგო და ამხანაგო, დამიჩემა. არა, ერთი მითხარით, სადაური მისი ამხანაგი მე ვიყავი?!—ფიქრობდა ალფესი და ბოლოთას სცემდა.

ნომერი 84 გამოვიდა. დიდი და პატარა მოედვა ზუზით მას: თითქოს ბიუროკრატების იუბილეაო—ისე იყო ჟურნალი გავსებული მათი სურათებით და ამბებით.

ალფესიმ მოუთმენლად გაეშურა „ტარტაროზის“ საყიდლად. მართალია: სამი შაური გადაიხადა, მაგრამ როგორც კი თავისი სურათი ნახა შიგ, ჟურნალი მაშინვე დახია და გადაჰყარა.

მიხვდა რაც ეწერებოდა შიგ. თვალებზე ხელი აიფარა და შინისაკენ მოკურცხლა.

მერმე რა მოხდა არ ვიცით... მხოლოდ ალფესი ერთხელ შრომის ბირჟის კარებს ათვალიერებდა და ს. პაიჭაძეს ადგილს სთხოვდა.

პ. ობოლი.

„...მოსაზრებით“

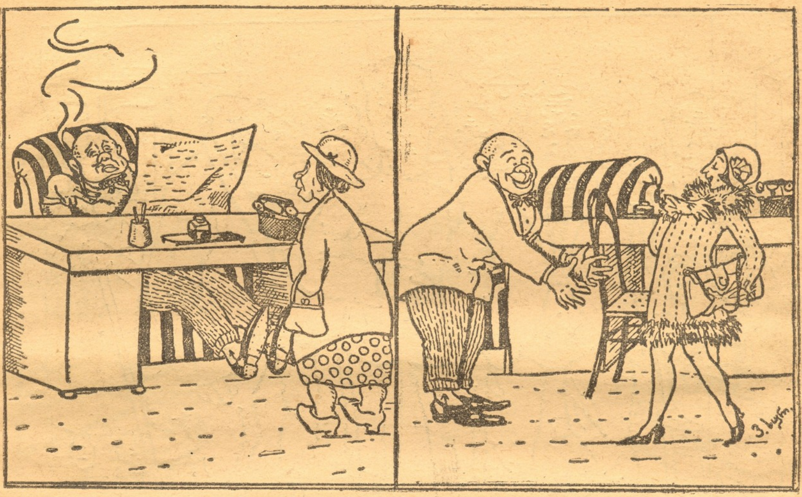

— გავიგე რომ თქვენთან თავისუფალი ადგილი ყოფილა და გთხოვთ მიმიღოთ სამსახურში.

გამგე: (თავისთვის სახეზე, გაზეთის აფარებით). დახწყევლოს ღმერთმა, საიდან გაიგებენ... რასა ჰგავს ეს ოჯახ-ქორი. (ქალს): არავითარი ადგილი არა გვაქვს... და გთხოვთ ნუ გვაწუხებთ.

— გავიგე რომ თქვენთან თავისუფალი ადგილი ყოფილა და გთხოვთ მიმილოთ ხამსახურში.

გამგე: (როგორც კი ქალს თვალს მოჰკრავს, მაშინვე წამოვარდება და შესთავაზებს დასაჯდომათ თავის სავარძელს) როგორ გაიგეთ, ქალ-ბატონო... დიახ! არის და რომც არ იყოს თქვენთვის მაინც გავაჩენდი (თავისთვის ჩაილაპარაკებს) რა მშვენიერია... უჰ!..

ქალ-ბატონი პროტექცია

— ხო-ხო-ხო-ხო-ხო!.. ხი-ხი-ხი-ხი-ხი!.. ხა-ხა-ხა-ხა-ხა!..

ვუდახარ ტარანტრახტარანანის (ერთ-ერთი ტრესტის შემოკლებული სახელი გახლავთ) გამგის კაბინეტში იდგა ერთი დაუსრულებელი გულიანი როხროხი და ჟრიამული.

რბილ სავარძელში თავისუფლად „ელაგა“ ტრესტის გამგე პროკლე (არც იმდენათ მოკლე, რამდენადაც მსხვილი) ბიუროკრატის ძე ბატკურტუმაშვილი.

მაგიდის იქიდან კი მას თავს ადგენ ტრესტის ზავორგი მაქსიმე მიქიმოქიას ძე ლაქმაქიშვილი და საქმეთა მმართველი, იგივე კანცელარიის გამგე ხარიტონ ხახუტის ძე ყრონტხრინწიანიძე, რომლებიც გამგის ხორხოლს კვერცხდადებულ დედლის კარკალს ხმააყოლებულ ქათმებივით თავიანთ ხირხიცსა და ხარხარსაც ზედ აყოლებდენ.

კარი გაიღო და ოთახში ანცი ნიავის მოწოლაზე ტყის დამთქნარებასავით შემოშრიალდა ნახევრად ტიტველი, ხოლო ნახევრად სიფრიფანა ზიზილ-პიპილებითა, ოთხი-ხუთი ხელი სხვადასხვა ფერის სალებავითა და სხვადასხვა ფრინველების ნაირ-ნაირი ფერის ფრთებით მორთულ-მოკაზმული ახოვანი ტანის ბანოვანი, პროტექცია ჩიტნიკარტის ასული კოპწიანიძისა.

ხორხოლი და ჟრიამული მყის შესწყდა, როგორც ქალს წინაშე შეუსაბამო საქციელი.

პროკლე ადგილზე შემოკლდა, ხოლო ზავორგი და კანცგამგე მოკრძალებიანი გაოცების გამომხატველ კითხვითი ნიშნებათ გადაიქცენ და მაგიდის იქით-აქეთ კარტოფილის სანთლებათ აენთენ.

ქალბატონმა პროტექციამ კისერი ჩიტ-მაქციერასავით გადაგრიხა ჯერ ერთი, მერე—მეორე მხრით და ზავორგსა და კანცგამგეს შორეული ვარსკვლავის ჰიატივით, თვითეულს თითო ღიმილი სტყორცნა, რაიცა მდაბიო ენაზე მისალმებას ნიშნავდა, და თანაც იმას კიდევ, რომ ისინი აქ პროტექციისთვის მაინცა და მაინც დიდ საჭიროებას არ წარმოადგენდენ.

— დაბრძანდით, ქალბატონო პროტექცია!—სახის ღრეცით შეევედრა ქალს ბატკურტუმაშვილი და თავისი ქონით ამოვსებული დიდრონი თვალები წყვილი სადგისის წვერებივით წამახვილებულ პროტექციას თვალებზე ზედ წამოაგო.

— დაჯდომა არ მინდა, პროკ!...

ყელის გრეხითა და სადგისების ორი ნიბლიასავით ქუთუთოებში მინაბვით მიუგო ქალმა.

პროტექცია რომ სახელს შეუმოკლებდა პროკლეს, ეს იმას ნიშნავდა, რომ ზავორგსა და კანცგამგეს უნდა მოეტეხათ თავიანთი ჯიუტობა. ამათაც, მიიღეს რა გამგის თვალებით შესაფერი ინსტრუქციები, მაგიდას ფიცხლავ განშორდენ და კაბინეტიდან—ერთი მარცხნივ, ხოლო მე-

ვარჯიშობა

ბიუროკრატი ეჩვევა ახალი დატის წერას.

ტორე მარჯვნივ—გავიდენ თავთავიანთ ოთახებში.

— პროკ!—დაარღვია ჩამომდგარი სიჩუმე ქალბატონმა პროტექციამ.

— ია კ ვაშიმ უსლუგამ!..

— ტიტ მოლოტიტის საქმეზე მოვედი. ხვალიდანვე უნდა ჩანიშნო; გესმის?!—მოკლეთ მოსჭრა ქალბატონმა პროტექციამ და წინდისჩხირივით გრძელი ფრჩხილგაპრიალებული სალოკი თითი ზე კაკალ ცხვირის მუშტივით მსხვილ წვერზე დაადო ბატკურტუმაშვილს. დაადო და თანაც დაუცაცუნა, თითქოს პიონერი ბარაბანს ურტყამსო.

— სლუშაიუს!—გაიღლლაბა, გაიბნიდა და გადნა პროკლე ქალის წინაშე, თითქოს ცეცხლზე შემოდგმულ ტაფაში დუმის ნაჭერი ჩააგდესო.

— კარგი!.. ველდები!—ძლივს მოახერხა მან საქმის წინაშე პასუხისმგებლობის გრძნობით ცოტათი შეშფოთებულმა.

— „ვეტცელო“ კი არა, „ოტელ ნოი“!... გესმის? ხვალვე!... უეჭველად!... უსათუოდ!—სეტყვასავით დააყარა ერთმანეთში არეული ირონია და ბრძანება გაბურანებულ ბატკურტუმაშვილს ამით კიდევ უფრო წათამამებულმა ქალმა და კარებისაკენ გაიწია.

მდინარის ზვირთთა ქუჩაზე ატივტივებულ ნაფოტივით გაიტაცა მიმავალმა პროტექციამ ახალ დადგმულ ზვინივით სავსე ბატკურტუმაშვილი, რომელმაც ქალი კარებამდის მიაცილა. აქ ქალი ერთხელ კიდევ შესდგა ბატკურტუმაშვილის წინაშე, წელში ვაზივით მოიგრიხა, თეთრ კბილებს ფარდა დიდის სიკეკლუცით ახადა და მტევანში გადატეხილი ხელთათმანიდან ნახევრად ამოტიტვლებული ხელის ზურგი ბატკურტუმაშვილს წამოუბზიკა ჩვეულებრივი პროშტისათვის.

ბატკურტუმაშვილი ამ უკანასკნელ ბედნიერებას დიდი ხნის ნამწყურვალევი ცხოველივით დაეწაფა და ტუჩებით ხანგრძლივად ზედ მიადნა.

ღმერთმა უშველოს მეკარეს, რომელმაც, თავისი იქ დგომის მჟღავნებით ბატკურტუმაშვილი გამოარკვია, ხოლო, როცა ქალი კაბინეტს განშორდა, კარები თავაზიანი სიწყნარით მოხურა გამგის წინაშე დამსახურების უეჭველი იმედით.

გაბრუებული პროკლე მაგიდასთან თავის ადგილს მიუახლოვდა და სავარძელში ჩალაგდა.

კაბინეტში ჯერ კიდევ ტრიალებდა სალებავისა, ლორიგანის, „დუხის“ და ქალის ოფლისაგან შეზავებული ნჭორი.

ბატკურტუმაშვილმა ელექტრონის ფოლაქს თითი დააჭირა. კარი გაიღო და კანცელარიის გამგე წარმოსდგა გამგის წინაშე.

— ექსპედიტორი მშვიდობაძე შეამოკლე; სალიკვიდაციო და სხვა შეუმზადე და გაისტუმრე!..

კანცგამგე სიტყვის უთქმელად გავიდა.

პროკლემ ახლა მეორე ფოლაქს დააჭირა თითი და კაბინეტში ზავორგი შემოლასლასდა.

— მოახდინეთ შესაფერი განკარგულება და, ვისთანაც საჭიროა შეთანხმება, ახლად დათხოვნილ ექსპედიტორ მშვიდობაძის ადგილზე ტიტ მოლოტიტის დანიშვნის შესახებ. შედეგი კი მე მაცნობეთ დასადასტურებლად!..

პატარახანს უკან სახეგაბრწყინვებული ზავორგი და კანცგამგე ისევ წარმოსდგენ გამგის წინაშე და წინ დაუდვეს ტიტ მოლოტიტის ექსპედიტორის თანამდებობაზე მიღების აქტი დასადასტურებლად.

და რამდენიმე წუთის შემდეგ, როცა აქტი დამტკიცებულ იქნა გამგის მიერ ხელის მოწერითა და სათანადო ბეჭდის დასმით, ბატკურტუმაშვილის კაბინეტში ისევ გაისმა გულისა და ყურის წამღები ხორხოლი, ხარხარი და ხრიინწიანი ხიცხიცი.

ონისიმე.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

დაკარგული „საქმე“

ხაჯალოვმა სამილიციო უბნის უფროსს მიართვა თხოვნა:

ჩემს ბალკონში მკვდარი კატა გდია და გთხოვთ გამოგვიგზავნოთ სანიტარული ექიმი საქმის გამოსარკვევად და ოქმის შესაყენებლად.

კომისარმა რეზოლიუცია წააწერა: **„მიიღეთ სასტიკი ზომები კანონის ფარგლებში“.**

ხაჯალოვი სიხარულისაგან შევარდენივით გაფრინდა შინ და ცოლს მიახარა—სასტიკი ზომებია მიღებულიო.

სანიტარულმა ექიმმა, როცა გადაიკითხა ხაჯალოვის განცხადება, ჩაიცინა და წააწერა: **„ყველაფერი მოგონილი სიცრუე და ჭორია“.**

მეორე დღეს დილით, როცა ადრე ადგა ხაჯალოვი და მკვდარ კატას მიაკითხა თუ გადაუგდიათო, მის გაკვირვებას საღვარი არ ჰქონდა—კატასთან ერთად დამხრჩვალი ძაღლიც ეგდო და თითქოს ხაჯალოვის კბენა უნდაო, კბილები დაეღრიჯა.

როგორც კი შევიდა თავის კაბინეტში კომისარი, ხაჯალოვმა განცხადება მიართვა. ამ განცხადებასაც ისეთივე რეზოლიუცია წააწერა კომისარმა, როგორც პირველს.

მთელი დღე არსად წასულა ხაჯალოვი; ეზოდან ფეხი არ გადაუდგამს,—სანიტარულ ექიმს ელოდა, მაგრამ ეს უკანასკნელი არ მოდიოდა. ღამის თორმეტ საათამდი არ დაუძინია, იმედს მაინც არ ჰკარგავდა, მაგრამ ამაოდ.

ჩვეულებისამებრ ადრე ადგა და ბალკონზე გამოვიდა, რომ ენახა კატა და ძაღლი... და, ოი, საკვირველო საშინელებავ—გაებათ კანეფი სვეტიდან სვეტზე და ზედ მკვდარი ვირთხები ისე ჩამოეკიდათ, თითქოს გურჯაანელ ჩურჩხელებს აშრობენო, ან კიდევ, თითქოს, ილიუმინაციის შუშებიაო...

მირბოდა კომისარიატისაკენ ხაჯალოვი. სახეზე ისე ეტყობოდა გაბრაზება, რომ გამვლელებს შეშლილი ეგონათ და ყველა გზას უთმობდა. ერთ ალაგას ფეხი წამოჰკრა კედლიდან პირდაპირ ტროტუარზე გამოყვანილ ბოლის სადენ მილს და ისე მაგრა დაეცა, რომ მის მკერდიდან რამდენიმე სამგლოვიარო სალიუტი მოისმინა.

როცა ხაჯალოვი ამ მდგომარეობაში იყო, კომისარს სანიტარული ექიმი ელაპარაკებოდა:

— ხაჯალოვი სტყუის—იგი სახლის-პატრონია და მდგმურებს ჭორებს უგონებს. ყველა ეს მისი ნამოქმედარია.

როცა სანიტარული ექიმი მიიმალა მოსახვევში, ხაჯალოვი კომისარიატის კარებში შედიოდა.

— ამხანაგო, კომისარო!

— რა გნებავთ „ამხანაგო“ სახლის-პატრონო?!

— აბა, ბატონო, თუნდაც ჩემს ხარჯზე ავტომობილს მოგართმევ, და წამობრძანდით, თვითონ თქვენ ნახეთ რას მიშვრებიან.

— ჰმ! თქვენ დაჩვეულნი ბრძანდებით ქრთამებს...

— მაშ თქვენი ავტომობილით წამობრძანდებით?

— ჩემი წამოსვლა რა საჭიროა, როცა სანიტარულმა ექიმმა, სთქვა რომ შენ სტყუი.

— არა, ბატონო, არა, როგორც დღეს დილით თქვენ ბაბუაჩემის საფლავზე სანთელი არ დაგინთიათ, ისე იმას ჩემი სახლი არ უნახავს. ის ექიმი თქვენ გატყვილებს; აბა წამობრძანდით და დარწმუნდებით ამაში.

კომისარი გაჰყვა.

— დამნაშავე, ყველა მის ჩამდენი არის ეს ჩემი მდგმური ბანძლალოვი.

— ეს გვარი გამიგონია!—სთქვა კომისარმა.

— რატომაც არ გაგიგონია,—მოისმა ხმა და კარები გაიღო, გამოვიდა თვითონ ბანძლალოვი,—მე ვარ ბანძლალოვი. ხუთი სახლი ჩამომართვეს და ორი ქარხანა.

— მერე ჩემი რა ბრალია!—ცხარობდა ხაჯალოვი.

— მერე-და ამისათვის უნდა მიუყარო სახლის-პატრონს დამხრჩვალი ძაღლი, კატა და ეს ვირთხები?—შეეკითხა ბანძლალოვს კომისარი.

— კი მაგრამ თქვენ რა იცით, რომ ეს მე ვქენი და არა მან თვითონ?

— კომისარი დაფიქრდა.

— მმდდა... მართალია; ეს პირდაპირ სასამართლოს საქმეა.—სთქვა ბოლოს მან.

— სწორედაც რომ სასამართლოს საქმეა!—დაუმატა ბანძლალოვმა.

— რად მღუპავ, კომისარო, რათა? არ გებრალები?—ჰყვიროდა თავგატეხილივით ხაჯალოვი.

— რას ნიშნავს გლუპავ?

— რასა ნიშნავს, კაცო, და სასამართლო ორ-სამ წელიწადში არ გაარჩევს ამ საქმეს!

ფეშანგი ფაშვბერტყაძე.

„მოგზაურობა“

უჩრეჟდენში მივდიოდი მე ნელა,
გზაზე შევდეგ, ავტომ გზა შემინელა.
იმ ავტოში გამგე იჯდა ვერაგი
და კრახმალით მოუჩანდა პერანგი.
სამსახურში რომ შევაღე კარები—
მომაძახეს:—შენ სად მოიპარები!?
შენ ხომ იცი,—დაგითხოვა გამგემა;
ამ ბოლო დროს შრომის ბირჟა გაგემა.
„და მივიღე მე ქაღალდის ხვეული.
უკანონოთ ვიყავი დათხოული...
გავიქეცი გამგესთან საჩივლელად,
და ჟალობა წარუდგინე მე ხელად.
ერთიც ვნახოთ... შეხე რა ტუტუცია!
წააწერა: „ატკაზ“—რეზოლიუცია,
უფრო მაღლა შეუყევი მე ნელა,
თუმც კომისრის გამონახვა მეძნელა.
საჩივარზე მანც დაწერა „ატკაზი“,
„თანაც მომცა მე ასეთი ნაკაზი:
— განზე, განზე, შენი მესტა იცოდე,
აწი შენს თავს ბეზრაბოტნი უწოდე“.
წამოვედი მისგან გულ დასერილი
და მუშგლეხინს მიუტანე წერილი.
მუშგლეხინმა განიხილა ჟალობა
და უშველოს... იმან მომცა წყალობა.
უკანონოდ მიცნო მან დათხოული,
სთქვა:—„მიგიღონ უკან, არის დროული“.
გამოვბრუნდი, მივაკითხე გამგესა,
იმან კიდევ ცეცხლი მიუარესა...
—„ვერ მიგიღებთ, მეგობარო, ველარა“!
ამის გამგონს გულზე შემომეყარა...
მივაკითხე ადგილკომს და ერკაკას,
შევებრალე განაღამცა ერთ კაკალს?..
დამიწერეს მათაც რეზოლიუცია:
—„პროფკავშირო უქენ ეგზეკუცია“.
პროფკავშირში გაუყევი მე ნელა,
სიარულმა თვალები დამიბნელა;
პროფკავშირში ვნახე უპრავდელია,
ღიღინობდა: „ოდელია, დელია“.
მივაძახე:—მტკვარში გადავარდები,
თუ ეს საქმე აქვე არ მოგვარდება!—
წაიკითხა მიმოწერა მანაცა,
შემომძახა:—ნუ გეშინის, დამაცა,
მიმოწერას უნდა რეზოლიუცია!“—
და დასწერა... (შეხეთ რა ტუტუცია)...
გამომიშვა. წამოვედი უგონო,
გავიძახდი:—ახლა რა მოვიგონო?
მტკვრის მახლობლად ფეხქვეშ ვიგრძენ მიწამე;
ვთქვი: „რაღაი ასე ულვთოდ ვეწამე,

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ერთმანეთს მიუსამძიმრეს

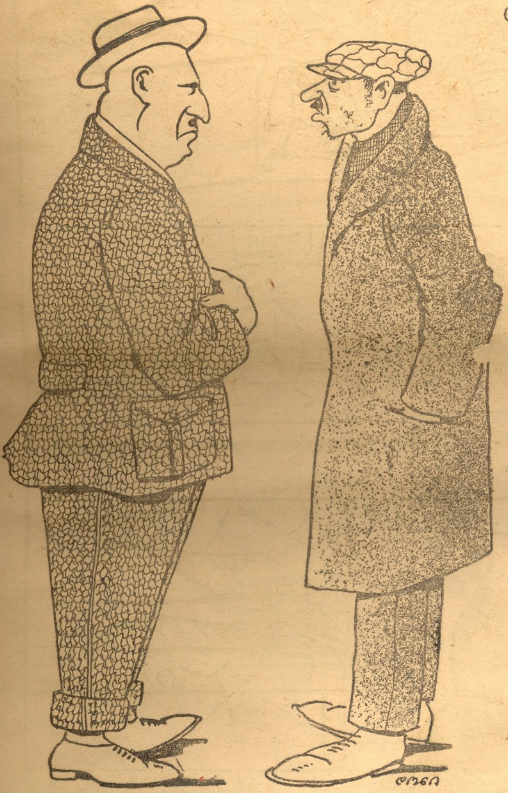

— კარგი... მე ბიუროკრატობისათვის დამითხოვეს, მაგრამ შენ რაღას გერჩოდნენ?

— მე ბიუროკრატებს ვებრძოდი... და ამიტომაც ბიუროკრატებმა დამითხოვეს.

რომანსი

(„დავრდომილი სნეული“-ს ხმაზე)

ძლვნად გაბითურებულ ბიუროკრატს.

სანამ მქონდა ძალღონე,
შენც კი გახსოვს, მატრონე,
შემხვდი და მომეწონე,
ჩემს გულს დაეპატრონე!
მატრონე, ხომ სწორია,
„კოტი“ და „ლორიგანი“,
გიყვარდა „ვიქტორია“,
„პარი“ და „უბიგანი“.

მუდამ შენთვის თავს ვსდებდი,
თვალებში გიყურებდი,
რასაც მოვისურვებდი
არაფერს ვიშურებდი.
მოიგონე, მატრონე,
მე გაფიცებ დედაშენს,
ის დღე—ჩემს კაბინეტში
რომ ვიჯექით მე და შენ.

დილიდან საღამომდე
რომ გვქონდა მასლაათი...
შენ რომ „ნიშნად“ წაიღე
ჩემი ოქროს საათი.

წაიღე და როდესაც,
ეშხით კართან შეჩერდი...
ერთ კოცნაში, რომ მთხოვე
ჩემი ოქროს ბეჭედი.
ჩემთან ყოფნას ნატრობდი,
ტრფობის ცეცხლით მათრობდი:
მუდამ ასე ამბობდი:
„ძველ ცოლს მიეც რაზვოდი“.

კაბინეტში არავის
არ უშვებდენ შენს გარდა,
(ჩემი ცოლი ეგონეთ)...
მოსვლა ხშირად გიყვარდა.

მე იმაზე ვდარდობდი,
შენ რომ არ დამკარგოდი;
ჩემს ცოლზე რომ ბრაზობდი,—
შენთვის მახაც გავშორდი.
შენთვის ცოლი დავკარგე,
ცოლი ალალ-მართალი.
ეხლა აღარც ერთი მყავს,
— არც ძველი, არც ახალი.

ეხლა რა ვქნა, მატრონე,
ციხეში ვარ მარტო მე;
უნუგეშო, ეული,
დავრდომილი, სნეული.
შენი ეშხით დასჯილი,—
აქ ვარ შენი ვასილი...
მოიგონე განვლილი...
მომიტანე სადილი.

ზუზტი.

რატომ უდგე ჩემს პერსონას მუდამ მტრად,
საიქიოს იქნებ მოვხდე ბუღალტრად...
მართლაც, მტკვარში მოვადინე ბრაგვანი,
ავაყენე ტალღებში ურაგანი.
ვიხრჩობოდი... დამინახა მე ხელად
წყალში დამახრჩობ ობშესტვოის მოხელემ.
გადმომძახა:—„თევზებს რომ უვარდები,
ნუ გგონიე მაქ ია და ვარდები.
მე გიშველი, მოიცადე მანდაკი!
ჯერ უფროსებს უნდა მივცე პატაკი“.
სანამ იგი საპატაკოდ ვიდოდა,—
თქვენ ხომ იცით თუ რა მომივიდოდა?!,
ერთი სიტყვით... მე დავიხრჩვი, სხვა რაღა,
ვოლოკიტამ სამუდამოთ დამღალა.
აგვიანებს ფოსტა საიქიოდან,
ამის წესით მე ცრემლები მდიოდა:
თურმე აქაც ჩამოსულა სამიწე,
ეს მუდრეგი—ეს ბიურო კრატიძე!..

ალლარ-ალლარხაშ.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

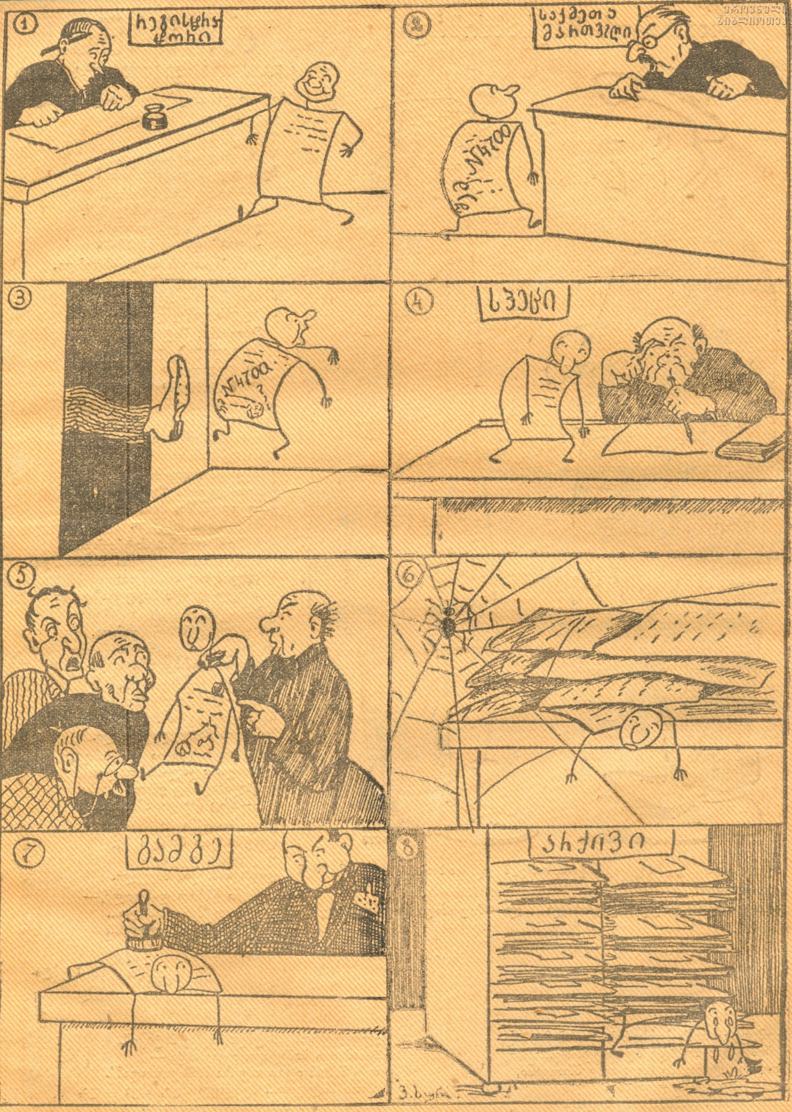

1. იგი შევიდა დაწესებულებაში უმანკოდ და ქალწულად მომღიმარი, უდარდელი და გულუბრყვილო სახით. 2. რეგისტრატორი პირველი შეეხო მას, დაასვა ბეჭედი და საქმეთა მმართველს გადაუგზავნა. 3. დიდხანს „სეირნობდა" იგი განყოფილებიდან განყოფილებაში. 4. დასკვნისათვის ხელში ჩაუვარდა სპეცს, რომელმაც დიდხანს „ჯიჯგნა" იგი. 5. შემდეგ გადაგზავნეს განსახილველად კომისიაში. 6. ნახევარი წელიწადს გაატარა „მაუდის ქვეშ". 7. ბოლოს გამგემ წააწერა რეზოლიუცია და 8. ჩააბარეს არქივს.